

Verdensmål 4

Kvalitetsuddannelse

Vi skal sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring.

DELMÅL 4.1

Gør grundskole og ungdomsuddannelse gratis for alle.

Inden 2030 skal vi sikre, at alle piger og drenge gennemfører grundskole og ungdomsuddannelse af en høj kvalitet, så børnene opnår relevant og effektiv læring. Adgangen til disse uddannelser skal være gratis og lige for alle.

DELMÅL 4.2

Giv lige adgang til ordentlige børnehaveklasser

DELMÅL 4.3

Giv alle mulighed for videregående uddannelse.

DELMÅL 4.4

Giv flere forudsætningerne for at få finansiel succes.

DELMÅL 4.A

Byg og opgrader sikre og inkluderende skoler.

DELMÅL 4.B

Giv flere stipendiat-ater til højere uddannelse i udviklingslandene.

DELMÅL 4.C

Ansæt flere lærere i udviklingslandene.

DELMÅL 4.5

Stop al diskrimination i uddannelse.

I 2030 skal der ikke længere være uligheder mellem kønnenes uddannelse. Vi skal også sikre lige adgang til alle niveauer af uddannelse og erhvervsfaglig træning for udsatte grupper, herunder personer med handicap, oprindelige folk og børn i sårbare situationer.

DELMÅL 4.6

Lær alle at læse, skrive og regne.

DELMÅL 4.7

Undervis i bæredygtig udvikling og verdensborgerskab.

Regn det ud!

VERDENS MÅL 4
Kvalitetsuddannelse
Delmål 4.1
Gør grundskole og
ungdomsuddannelse
gratis for alle.

Regnemester i klassen

I skal arrangere en regnekonkurrence i klassen.

Målet er, at I kan

- finde på regnestykker og regnehistorier.
- udregne facit til opgaverne.
- planlægge og arrangere en regnekonkurrence i klassen.

I skal se filmen *Spell It*. Det er en film om den 9-årige pige Pasha, som bor i en lille by i Malawi i Afrika.

Pasha har vundet en konkurrence i at stave på sin skole. Nu skal hun forsøge at blive den bedste i Afrika.

Filmen fortæller lidt om Pashas hverdag og skole i Malawi. I kan sammenligne hendes hverdag og skole med jeres egen i Danmark.

I skal lave en konkurrence i jeres klasse. Den kan hedde Regn det ud! og skal selvfølgelig være i regning.

Foto: Analle Skovgaard og Eva Dam / Danidas Verdensbilledelegat

Filmen *Spell It* kan ses her:
www.youtube.com/watch?v=-WX9K_Woxb8

Materialer

Internet og computer
Blyant og papir - eller computer
Lommeregner til at tjekke svarene
Måske præmier til vinderne

Konkurrence

I skal se filmen *Spell It* og få gode ideer til at finde på en regnekonkurrence og arrangere den i klassen.

I skal finde på opgaver - både lette og svære.
I skal lave regler for konkurrencen.

I skal aftale, hvem der skal læse opgaverne op og være dommere.

I skal aftale, hvordan det skal foregå i klassen eller naboklassen.

Ideer

Hvor mange runder skal der skal være?

Hvor mange opgaver skal der være i hver runde?

Hvilke slags opgaver skal der være?

- plus, minus, gange, dividere, regnehistorier.

Skal der være forskellige niveauer i konkurrencen?
- let, mellem og svært.

Skal der skal være præmier til vinderne?

Lærervejledning

VERDENSMAÅL 4
Kvalitetsuddannelse
Delmål 4.1
Gør grundskole og
ungdomsuddannelse
gratis for alle.

Regn det ud!

Klassetrin og omfang

Indskoling.
Varighed 6 lektioner.

Forløb

Forløbet starter med, at klassen ser kortfilmen *Spell It* og efterfølgende laver en tilsvarende konkurrence: Regn det ud!

1. lektion

Introducere filmen, *Spell It*, se den og tale sammen om den.

2. lektion

Brainstorm med ideer til at lave en regnekonkurrence i klassen, opsamling og aftaler.

3. og 4. lektion

Gruppearbejde hvor eleverne
- laver forslag til runder.
- laver opgaver og regnehistorier til runderne og skriver dem rent.
- skriver forslag til regler.
- beskriver, hvordan det skal foregå.

Timerne sluttet med at aftale, hvordan konkurrencen skal foregå.

5. og 6 lektion

Konkurrencen *Regn det ud!* afholdes i klassen og evt. i naboklasserne.

Aktiviteter

Der er tre aktiviteter inkluderet:
1) Dokumentarfilmen *Spell It*.
2) Planlægning af regnekonkurrencen Regn det ud!
3) Gennemførelse af konkurrencen i klassen eller naboklassen.

Forløb Regn det ud!	Matematiske kompetencer	Problembehandling	Modellering	Ræsonnement og tankegang	Repræsentation og symbolbehandling	Kommunikation	Hjælpemidler
Matematiske stofområder							
Tal og algebra							
Geometri og måling							
Statistik og sandsynlighed							
Færdigheds- og vidensmål Ræsonnement og tankegang Eleven kan stille og besvare matematiske spørgsmål. Eleven har viden om kendetegn ved matematiske spørgsmål og svar. Kommunikation Eleven kan deltage i mundtlig og visuel kommunikation med og om matematik. Eleven har viden om enkle mundtlige og visuelle kommunikationsformer, herunder med digitale værktøjer. Tal og algebra Eleven kan foretage enkle beregninger med naturlige tal. Eleven har viden om strategier til enkle beregninger med naturlige tal.							

Evaluerings

Efter konkurrencen kan eleverne i grupper tale om, hvordan planerne fungerede i praksis: Var det en god oplevelse? Var konkurrencen retfærdig? Hvor meget regning og matematik var der i den?

Om filmen

I kortfilmen *Spell It* følger vi den 9-årige Pasha, som bor i en lille by i "Afrikas varme hjerte"- Malawi.

Pasha elsker at læse og stave, og på trods af hendes unge alder går hun målrettet efter at få en god uddannelse.

I foråret 2016 vandt Pasha Malawis nationale stavekonkurrence - et koncept, som er lånt fra de amerikanske spelling bees, hvor børn konkurrerer i at stave svære ord.

For første gang afholdes der en fælles afrikansk spelling

bee, hvor ni engelsktalende, afrikanske lande stiller med deltagere i alderen 9-15 år. Som regel er hovedpræmien til stavekonkurrencerne mindre pengepræmier, men til denne konkurrence kan deltagerne vinde et scholarship til et prominent sydafrikansk universitet.

Pasha er den yngste deltager i konkurrencen, men lader sig ikke kue af den svære konkurrence. *Spell It* er en fortælling om en malawisk pige, hendes ambitioner og drømme og om, hvordan man kan stave sig frem i livet.

Det er en kommentar til, hvad uddannelse betyder for et barn i et udviklingsland, hvor en grunduddannelse ikke er en menneskeret, men kun noget der er nogle få forundt.

Filmen varer 9 minutter og er produceret i 2016.

Venskabsløbet

VERDENSMÅL 4
Kvalitetsuddannelse
Delmål 4.5
Stop al diskrimination
i uddannelse

Løb for trivsel og fællesskab

I skal arrangere et løb for jer selv og andre klasser på mellemtrinnet.

Målet er, at I kan

- bruge et regneark - fx. Excel.
- bruge et dynamisk tegneprogram til at tegne ruten.
- designe en plakat, som beskriver løbet.

Løbekonkurrence

I skal planlægge og gennemføre et løb.

Start med en "brainstorm" om, hvad en løbekonkurrence skal indeholde.

Løbet skal laves som en konkurrence, hvor klasserne på mellemtrinnet konkurrerer mod hinanden om, hvem der kan løbe længst.

I skal starte med at tale om, hvor der skal løbes.

Foto: Louise Dyring Mbae/Red Barnet

I kan udforme jeres løb som en stafet. Så skal I også tale om, hvor store holdene skal være, om klasserne skal blandes, og om løberne skal have numre eller forskellige farver.

Materialer

Internet og computer
Blyant og papir til at notere antal omgange, der er løbet
Præmier til vinderne (enkeltvis eller hele klasser)

Venskabsløbet

- en løbekonkurrence fra Red Barnet.

I skal gå ind på Red Barnets hjemmeside
<https://redbarnet.dk/skole/events/venskabsloebet/>

Der kan I læse om løbet og om, hvorfor det er vigtigt at samle penge ind til børn, som ikke har det så godt.

I kan fx lave en seddel, som jeres skolekammerater kan få med hjem til deres forældre. Af sedlen skal det fremgå, hvor lang ruten er, og hvor meget de vil donere til Red Barnet for hver omgang. I kan også samle penge ind hos lokale virksomheder

- læs på hjemmesiden hvordan I gør.

I skal aftale, hvem der noterer, hvem der skal tælle omgange, som løbes, og hvordan I holder styr på, hvem der løber. I kan med fordel benytte et regneark (ex. Excel)

Ideer

I kan benytte Find2Learn
<https://phabsalon.dk/find2learn>
og bygge løbet op som et stjerneløb med poster med gode og sjove matematikopgaver.

Brug evt. Ruteplaner
<https://ruteplaner.iform.dk>
til at udregne den præcise afstand.

Venskabsløbet

Klassetrin og omfang

Mellemtrin.

Varighed 3-4 lektioner.

Forløb

Her tager vi udgangspunkt i Red Barnets materiale, hvor man kan samle penge ind for de dårligst stillede børn i Danmark og resten af verden.

1. lektion

Brug Red Barnets hjemmeside til at gennemgå, hvad eleverne skal inden, under og efter løbet.

2. lektion

Del eleverne op i grupper. Nogle skal bruge et regneark til udregning af antallet af omgange, andre skal bruge Google Maps (brug evt. ruteplaner) til at udregne rutens længde.

3. lektion

Afvikling af løbet foregår.

4. lektion

Optælling af antallet af omgange og udpegning af vindere.

Ekstra

Udregningerne i regnearket kan laves på flere niveauer. Fra simple optællinger til en matrix for hele løbet. Eleverne kan designe deres egne diplomer - i stedet for at benytte diplomerne fra Red Barnet.

Aktiviteter

Brug materiale fra Red Barnet til at tale om børns vilkår andre steder i verden.

Evaluering

Evaluering af hele forløbet med eleverne. Hvilke metoder var bedst til udregning af omgange i løbet?

Forløb	Matematiske kompetencer	Problembehandling	Modellering	Ræsonnement og tankegang	Repræsentation og symbolbehandling	Kommunikation	Hjælpemidler
Venskabsløbet							
Matematiske stofområder							
Tal og algebra							
Geometri og måling							
Statistik og sandsynlighed							

Færdigheds- og vidensmål

Modellering

Eleven kan gennemføre enkle modelleringsprocesser.
Eleven har viden om enkle modelleringsprocesser.

Hjælpemidler

Eleven kan anvende hjælpemidler med faglig præcision.
Eleven har viden om forskellige hjælpemidlers anvendelighed i matematiske situationer.

Tal og algebra

Eleven kan finde løsninger til enkle ligninger med uformelle metoder.
Eleven har viden om lighedstegnets betydning og om uformelle metoder til løsning af enkle ligninger.

<https://redbarnet.dk/skole/events/venskabsloebet/>

Om venskabsløbet

Red Barnet har blandt andet fokus på kvalitetsuddannelse og henviser til en rundspørge, som FN har gennemført, hvor 10 millioner mennesker verden over blev spurgt, hvilket mål de mente var det vigtigste - de valgte verdensmål 4.

Løbet er tænkt som en konkurrence, hvor klasserne på mellemtrinnet bliver bevidste om verdensmål 4 og samtidig konkurrerer mod hinanden om, hvem der kan løbe længst.

Matematikken i forløbet har fokus på, at eleverne kan benytte regneark, hvor de skal opstille simple ligninger. Løbet kan også laves som et stjerne-løb, hvor der ved hver post er lavet små matematikopgaver, som eleverne skal løse. I kan udføre løbet som et stafetløb, et stjerneløb eller på anden måde. Tal med eleverne om, hvordan løbet skal designes - skal det fx være blandede hold på tværs af klasserne? Overvej længden af løbet og tidsforbruget.

Lige adgang til uddannelse

VERDENSMÅL 4
Kvalitetsuddannelse

Fremstil en plakat

Fremstil en plakat, der viser, hvordan det er gået med at sikre alle lige adgang til uddannelse i Danmark og udvalgte lande.

Målet er, at I kan

- finde tal og fakta i faglige tekster om verdensmål 4.
- forklare tal og fakta og illustrere dem grafisk.
- udarbejde en plakat, der viser, hvordan det er gået med at sikre alle lige adgang til uddannelse.

Verdensmål 4

På FN's hjemmeside om verdensmålene kan du læse om verdensmål 4, Kvalitetsuddannelse.

Foto: Torben Blankholm

Følg de to link om, hvordan det går med at opfylde verdensmål 4, Kvalitetsuddannelse.

<https://www.verdensmaalene.dk/maal/4>

<https://verdensbedstenyheder.dk/verdensmaal/kvalitetsuddannelse>

Hvordan er det gået?

Læs teksten om at Sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring.

Skriv en liste med tal og fakta fra teksten.

Tal sammen om, hvordan I kan vise jeres tal og fakta på en plakat ved at bruge diagrammer, kort, illustrationer, overskrifter, korte tekster mv.

Tegn en skitse af plakaten i format A3 - og tal med jeres lærer om, hvilke forbedringer I kan lave.

Fremstil jeres plakat i fuld størrelse.

Ideer

Læs alle delmålene for verdensmål 4.

Tal sammen om delmålene og hjælp hinanden med at forstå indholdet og de svære ord. Skriv en liste med forklaringer på de sværeste ord og begreber.

Tal sammen om, hvordan I synes, at Danmark opfylder delmålene.

Tal med jeres forældre hjemme om, hvordan de synes, at Danmark opfylder målene.

Tal sammen om, hvad vi i Danmark kan gøre for at hjælpe med at opfylde målene andre steder i verden. Find mere talmateriale på nettet - husk at kontrollere oplysningerne.

Materialer

Computer
Regneark
Fx GeoGebra og internettet
Papir i A3
Karton i A2 eller større
Sakse
Hobbykniv
Skæreunderlag
Lim
Fylt pennalhus med blyanter, tusser, passer, lineal mv.
Lommeregner

Lige adgang til uddannelse

Klassetrin og omfang

Udskoling.
Varighed 5-7 lektioner.

Elevforudsætninger

De fleste elever på 7.-9. klas-
setrin vil kunne løse opgaven,
hvis de er vant til at arbejde
med computer og internet.
De to tekster, som eleverne
skal læse på nettet, findes på
næste side som bilag.

Ekstra

Nogle ord og begreber i del-
målene kan være svære at
forstå. Eleverne kan benytte
CD-ord eller tilsvarende it-
værktøj til at få læst teksten
op. Det kan være vanskeligt at
forholde sig til, hvordan måle-
ne kan opfyldes i andre lande,
derfor lægges der op til at ind-
drage forældrene i arbejdet.

Forløb	Matematiske kompetencer	Problembehandling	Modellering	Ræsonnement og tankegang	Repræsentation og symbolbehandling	Kommunikation	Hjælpemidler
Lige adgang til uddannelse							
Matematiske stofområder							
Tal og algebra							
Geometri og måling							
Statistik og sandsynlighed							

Færdigheds- og vidensmål

Ræsonnement og tankegang

Eleven kan anvende ræsonnementer i undersøgende arbejde.
Eleven har viden om enkle ræsonnementer knyttet til undersøgende arbejde, herunder undersøgende arbejde med digitale værktøjer.

Kommunikation

Eleven kan mundtligt og skriftligt kommunikere varieret med og om matematik.
Eleven har viden om mundtlige og skriftlige kommunikationsformer med og om matematik, herunder med digitale medier.
Eleven kan kritisk søge matematisk information, herunder med digitale medier.
Eleven har viden om informationssøgning og vurdering af kilder.

Tal og algebra

Eleven kan foretage enkle beregninger med naturlige tal.
Eleven har viden om strategier til enkle beregninger med naturlige tal

Foto: Torben Blankholm

Aktiviteter

Eleverne skal arbejde i par
eller små grupper med at læse
og forstå de to tekster om,
hvordan det går med at
gennemføre verdensmål 4,
Kvalitetsundervisning.

Evaluerings

Alle plakaterne skal hænges op
og tales om i fællesskab.

Hvilke fakta er valgt til plakaten
- og hvorfor/hvorfor ikke?

Nogle fakta i teksterne er
noget upræcise, så hvordan er
det lykkedes for eleverne at
vise dem på plakaten?

Hvordan fungerer plakaten
som oplysning og information?

Hvordan med finish og æstetik?

Lige adgang til uddannelse

Vi skal sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring.

Siden 2000 er der sket enorme fremskridt i forhold til målet om grundskoleuddannelse for alle. Den samlede indskrivningsrate i udviklingslande nåede op på 91 procent i 2015, og antallet af børn, der dropper ud af skolen, er faldet med næsten halvdelen. Der har også været en dramatisk stigning i antallet af børn, der kan læse, og der er flere piger i skole end nogensinde før. Disse er alle bemærkelsesværdige succeser.

Fremgangen har også mødt store udfordringer i udviklingslandene på grund af stor fattigdom, væbnede konflikter

og andre nødsituationer. I det vestlige Asien og Nordafrika har væbnede konflikter skabt en stigning i andelen af børn, som ikke går i skole. Det er en bekymrende tendens. Mens Afrika syd for Sahara har gjort størst fremskridt blandt alle udviklingslande i forhold til indskrivningen i grundskolen - fra 52 procent i 1990 og op til 78 procent i 2012 - eksisterer der fortsat store forskelle.

Børn fra de fattigste husholdninger har fire gange større sandsynlighed for at være ude af skolen end de rigeste husstande. Forskellene mellem landdistrikter og byområder er også fortsat høj.

Opnåelse af uddannelse af høj kvalitet for alle, bekræfter troen på, at uddannelse er en af de mest kraftfulde og gennemprøvede motorer for en bæredygtig udvikling.

Dette mål skal sikre, at alle piger og drenge fuldfører en gratis primær og sekundær skolegang inden 2030.

Det sigter også mod at give lige adgang til erhvervsuddannelser samt fjerne kønsrelaterede og økonomiske uligheder med henblik på at opnå universel adgang til en videregående uddannelse af høj kvalitet.

<https://www.verdensmaalene.dk/maal/4>

VERDENSMÅL 4
Kvalitetsuddannelse

Lige adgang til uddannelse

Vi skal sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring.

Foto: CCBY GlobalPartnership for Education

Selvom alle verdensmålene er vigtige og hænger sammen, er verdensmål 4 om god uddannelse til alle måske alligevel det vigtigste af alle målene. Det mener ekspert i bæredygtig udvikling Jeffrey Sachs fra Columbia University, og han er ikke alene i den vurdering. Målet er også det mest populære blandt de næsten ti millioner mennesker, der stemte i FN's online afstemning "MyWorld", hvor alle mennesker var inviteret til at vælge, hvilke mål for verden, der var vigtigst for netop dem og deres familie. Pointen er klar: Uddannelse er det grundlag, der både gør os i stand til at forstå og gøre noget ved verdens problemer og samtidig gøre livet bedre for os selv.

Selvom det stadig er langt fra alle, der får en god uddannelse, er det heldigvis gået fremad med adgang til uddannelse i verden de seneste årtier. Hvor det i 1970 kun var cirka 75 procent af verdens befolkning, der gennemførte grundskolen, steg tallet til over 80 procent i firserne, og fra 2000 steg tallet igen, så over halvfems procent af verdens børn i dag gennemfører. Hvor det tidligere oftere var drenge, der fik muligheden, er der nu næsten lige mange drenge og piger, der starter i skole.

Men det er ikke nok at sidde på skolebænken; man skal også lære noget. I nogle udviklingslande er undervisnin-

gen stadig så ringe, at kun omkring halvdelen af børnene har lært at læse, når de går ud af skolen. Men det bliver langsomt bedre. UNESCO vurderer, at godt 83 procent af verdens unge mellem 15 og 24 år kunne læse og skrive i 1990. Seneste vurdering fra 2010 viser, at tallet er steget til lidt over 90 procent.

De boglige færdigheder er dog kun en del af den samlede uddannelse, som også skal danne børnene til at kunne leve sammen fredeligt og forstå menneskets forhold til naturen. Begge dele er kritisk vigtige for en bæredygtig fremtid, skriver FN i deres seneste rapport om status på verdensmålene.

<https://verdensbedstenyheder.dk/verdensmaal/kvalitetsuddannelse>